

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Івано-Франківський фаховий коледж
Циклова комісія професійної та практичної підготовки
спеціальності «Дизайн»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Декор і орнамент»

Освітня програма «Дизайн»

Спеціальність **022** «Дизайн»

Галузь знань **02** «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні циклової комісії
професійної та практичної підготовки
спеціальності «Дизайн»

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Декор і орнамент
Рівень вищої освіти	початковий (короткий цикл)
Викладач	Сорока Оксана Василівна
Контактний телефон викладача	0963200731
Е-mail викладача	oksana.soroka@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекційні та практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Четвер 16:00
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Декор і орнамент» спрямована на вивчення основ, специфіки та структури орнаменту і передбачає широке ознайомлення з найбільш видатними Європейськими культурами (від Стародавнього Єгипту до європейської культури поч. ХХ ст.) орнаментикою українського мистецтва, закономірними фазами становлення декору та орнаменту всередині кожної культури та основними етапами його історичного розвитку.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу полягає у засвоєнні основ декору та орнаменту, пізнанні їх побудови та глибокого розуміння загальних закономірностей цієї творчості. Процес навчання передбачає виконання практичних завдань – створення мотивів, застосування композиційних схем, колірних рішень та ін.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомитися з особливостями становлення орнаменту, як явища художньої культури; - засвоїти особливості розвитку концептуальних мотивів, орнаментальних структур на різних етапах розвитку; - розвинути художньо-творчі вміння та потребу створення орнаментів в системі декору; - ознайомитися з шедеврами світової орнаментики та історичними стилями, що впливали на розвиток декору і орнаменту; - навчити застосовувати отримані знання і практичні навички в проектній роботі. - засвоїти термінологію та основні мистецтвознавчі поняття, що стосується орнаментів в українському мистецтві, вміти оперувати системою орнаментів; - сформувані в здобувачів практичні навички та вміння з мистецтвознавчого аналізу орнаментів на творах мистецтва, з огляду на видову, стильову та регіональну приналежність твору. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
Соціально-особистісні компетентності	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність учитися, здобувати нові знання, уміння, у тому числі в галузі, відмінній від професійної. 2. Здатність критично оцінювати й переосмислювати власний і чужий досвід, аналізувати свою професійну й соціальну діяльність. 3. Здатність до креативності та системного мислення. 4. Здатність до ефективної комунікаційної взаємодії, виходячи із цілей і ситуації спілкування. 5. Розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя. 	

6. Турбота про якість виконуваної роботи.

Загальні компетентності

1. Здатність застосовувати знання в практичних завданнях.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
6. Базові знання основ мистецтвознавства, філософії, психології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання історії мистецтва, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.

Професійні компетентності

1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності розвитку орнаментики, усвідомлювати художньо-естетичну природу;
 - Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки;
 - Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань;
 - Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії орнаментального мистецтва.

5. Організація навчання курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
практичні	26
лекційні	26
самостійна робота	38

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	022 Дизайн	4	вбірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Ознайомлення здобувачів зі змістом студентського путівника. Історія виникнення орнаменту. Орнамент як частина матеріальної культури. Види орнаментів та їх класифікація	Лекційне	[4-9; 11-12]	https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D1%83%D1%82%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2023-1.pdf Опрацювати лекційний матеріал, вивчити основні поняття. (2 год)		вересень
Технічні способи утворення орнаменту	Лекційне	[2; 5 – 12]	Опрацювати лекційний матеріал, вивчити основні поняття.	Максимальний бал за	вересень

			(2 год)	опитування	
Базові орнаментальні побудови	Лекційне, практичне	[1-6; 11-12]	На основі геометричних форм виконати орнамент у смузі, квадраті, колі. Формат: А-3. Матеріал: олівець, гелева ручка, лінер; (6 год)	Максимальний бал за опитування	вересень
Геометричний орнамент та його символічний зміст	Лекційне	[1, 7 – 8, 11-12]	Опрацювати лекційний матеріал, вивчити основні поняття. (2 год)	Максимальний бал за опитування	вересень
Орнаменти рослинного характеру	Лекційне	[6– 9, 12]	Опрацювати лекційний матеріал, вивчити основні поняття. (2 год)	Максимальний бал за опитування	вересень
Орнаменти Стародавнього світу (Єгипту, Греції та Риму)	Лекційне, практичне	[1; 7 – 9; 11-12]	Використовуючи орнаменти Давнього Єгипту, античної Греції та Риму виконати орнаментальну композицію у колі з кольором. Формат: А-3. Матеріал: олівець, акварель, гуаш; (4 год)	Максимальний бал за графічне виконання	жовтень
Орнаменти Стародавнього Сходу (Китаю, Японії, Індії, арабсько-мусульманського світу)	Лекційне	[7 – 8; 11-12]	Опрацювати лекційний матеріал, вивчити основні поняття. (2 год)	Максимальний бал за опитування	жовтень
Орнаменти європейського середньовіччя (Візантія, романський та готичний стилі)	Лекційне, практичне	[1; 7 – 9; 11-15]	Використовуючи орнаменти європейського середньовіччя (Візантія, романський та готичний стилі) виконати орнаментальну композицію у геометричній формі з кольором. Формат: А-3. Матеріал: олівець, акварель, гуаш; (4 год)	Максимальний бал за графічне виконання	жовтень
Орнаментика епохи Відродження (ренесансу)	Лекційне, практичне	[7 – 9; 11-14]	Використовуючи орнаменту епохи Відродження придумати к-ка орнаментів для комплекту декоративних	Максимальний бал за графічне	жовтень

			подушок в інтер'єр (6 штук). Формат: А-3. Матеріал: олівець, акварель, гуаш; (4 год)	виконання	
Орнаментика бароко та рококо	Лекційне	[8-9; 11-12; 13-17]	Опрацювати лекційний матеріал, вивчити основні поняття. (2 год)	Максимальний бал за опитування	листопад
Орнаментика класицизму, ампіру	Лекційне, практичне	[7 – 9; 12-14]	Використовуючи побудову, закономірні лінії та закони симетрії, створити орнаменти класицизму, ампіру. Формат: А-3. Матеріал: олівець, акварель, гуаш; (4 год)	Максимальний бал за графічне виконання	листопад
Орнаментика модерну	Лекційне, практичне	[1; 7 – 9; 11-15]	Використовуючи орнаменти модерну, створити ескіз столу та стільців. Формат: А-3. Матеріал: олівець, акварель, гуаш; (2 год)	Максимальний бал за графічне виконання	листопад
Українська народна орнаментика. Вишивка, писанкарство, розпис, художнє різьблення по дереву	Лекційне, практичне	[1 – 6; 8 – 10]	Використовуючи орнаменту української вишивки, різьби або петр. розпису, створити ескіз тумби з шухлядами, комоду чи стіни в інтер'єрі. Формат: А-3. Матеріал: олівець, акварель, гуаш; (4 год)	Максимальний бал за графічне виконання	листопад

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів, що регламентовані у закладі освіти.
Вимоги до письмової роботи	Передбачені дві письмові контрольні роботи.
Семінарські заняття	Відсутність на занятті без поважної причини оцінюється відніманням балу. Активна робота на семінарських заняттях оцінюється від 50 до 90 балів. Кожне практичне завдання оцінюється від 50 до 98 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до заліку враховуються навчальні досягнення здобувачів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних занять, практичних вправ та при виконанні завдань для

самостійної роботи.
7. Політика курсу
Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється здобувачеві за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу. При виставленні підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на аудиторних заняттях, його активність під час практичних занять; недопустимість пропусків без вагомих причин. Здобувач, який не виконав перераховані умови до заліку за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання заліку за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).
8. Рекомендована література
<ol style="list-style-type: none"> 1. Біляшівський М. Українське народне мистецтво. Видавець Савчук О.О, 2022. 168 с., 229 іл. 2. Бесчастнов Н.П. Художественный язык орнамента/ Н. П. Бесчастнов. - М.: Владос, 2010.- 335 с.: ил. 3. Гурська А. С. Мова та граматики українського орнаменту: навч.-метод. посіб. / А. С. Гурська. – К.: 2003. – 144 с. 4. Кара-Васильєва Т. В. Декоративне мистецтво України ХХ ст. у пошуках великого стилю / Т. В. Кара-Васильєва, З. К. Чегусова. – К.: Либідь, 2005. – 280 с.. 5. Кара-Васильєва Т. Історія української вишивки: [книга-альбом] / Т. Кара-Васильєва. – К. : Мистецтво, 2008. – 464 с.: іл. 6. Китова С. Полотняний літопис України / С. Китова. – Черкаси: Брама Вовчок О. Ю, 2003. – 224 с. 7. Курилич М. Гуцульський орнамент / М. В. Курилич. – К.: ЛК Мейкер; УВЦ, 2001. – 127 с. 8. Магдиш І. Ар / нуво. Стилї українського мистецтва ХХ ст. Портал, 2021. 120 с. 9. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики: (іконографія, номінація, стилістика, типологія): навч. посібник для вузів / М. Р. Селівачов. – К.: АНТ, 2005. – 400 с. 10. Степанова А.П. Теория орнамента : учеб. пособие / А.П. Степанова. — Ростов н/Д : Феникс, 2011. — 149, [1] с.: ил. 11. Сусак К. Р. Українське народне вишивання: навч. посібник / К. Р. Сусак, Н. А. Стеф'юк. – К. : Наук. світ, 2006. – 281 с.. 12. David Batterham. The World of Ornament. Keln. Taschen, 2015, 528 p. 13. Meyer, Franz. Handbook of Ornament. New York, 1849, 274 p. 14. Racinet A., Dupont-Auberville. The World of Ornament. TASCHEM. Koln, 2006. 824 p. 15. Robert Brook. Element of Style. Furniture and Woodwork. London, 1889.

Викладач Сорока Оксана Василівна